

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΒΛΩΣΗ:

Δικαίωμα κάθε Γυναίκας

Μιά έρευνα της Ρένας Λάμψα

Είναι πραγματικά ή άμβλωση έγκλημα;

Είναι απαραίτητη ή νομιμοποίηση της άμβλωσης;

Ή απαγόρευσή της πλήτει τις ασθενέστερα οικονομικά τάξεις;

Ή τελευταία τροποποίηση του ποινικού νόμου λύει το θέμα;

Σ' όλα αυτά τα ερωτήματα μās άπαντούν τα μέλη μας: κ.κ.

Άλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, Καθηγήτρια Έγκληματολογίας, Ήλίας Δασκαλάκης, Ύφηγητής Έγκληματολογίας, Γεώργιος Κουμάντος, Καθηγητής Πανεπιστημίου, Δημ. Τσαούσης, Έντ. Ύφηγητής Κοινωνιολογίας και Βασίλης Φίλιας, Καθηγητής Κοινωνιολογίας.

Με την τροποποίηση του νομοσχεδίου για την άμβλωση που ψηφίστηκε στη Βουλή πριν από λίγο καιρό, το πρόβλημα της ελεύθερης διακοπής μιās ανεπιθύμητης έγκυμοσύνης ήρθε και πάλι στην επικαιρότητα. Ένα άπ' τα πιο έντονα αίτήματα των γυναικείων κινημάτων σε πολλές χώρες και στην Ελλάδα ήταν και είναι ή νομιμοποίηση της άμβλωσης. Γι' αυτό κι' ο («Αγώνας της Γυναίκας») αποφάσισε να κάνει μιιά μικρή έρευνα γύρω άπ' το πρόβλημα αυτό, γιατί είναι κάτι που πρέπει να εξετασθεί περισσότερο σε βάθος και οι άρμόδιοι να μñν επαναπαυθούν σε πρόχειρα ήμίμετρα — μιιά και το πρόβλημα εξακολουθεί να ύπάρχει άκόμη και σε χώρες που προχώρησαν σε πολύ τολμηρότερο, άλλα όχι ριζικά, μέτρα.

Έπειδή ή χώρα μας αντιμετώπιζει πρόβλημα ύπογεννητικότητας, πολλοί είναι εκείνοι που ισχυρίζονται πως ή νομιμοποίηση των άμβλώσεων θα μειώσει άκόμη περισσότερο τον αριθμό των γεννήσεων. Άλλά ο μεγάλος αριθμός των άμβλώσεων που γίνεται κάθε χρόνο δείχνει ότι ή πράξη αυτή δεν μπορεί ν' άνασχεθεί με καμμιά άπειλή ποινικής τιμωρίας. Όταν ή άμβλωση αποφασισθεί, θα βρεθεί ο τρόπος για να γίνει. Αν βοηθήσουμε λοιπόν στο να γίνεται ελεύθερα, παρέχοντας όλη την οικονομική και ιατρική βοήθεια, λιγότερες γυναίκες θα κινδυνεύουν κάθε χρόνο να πάθουν ανεπανόρθωτες βλάβες και στέρωση από ανεύθυνες άμβλώσεις ή από κομπογιαννίτικα μέσα. Άλλωστε το πρόβλημα της ύπογεννητικότητας είναι καθαρά κοινωνικό. Έλληνόπουλα γεννιούνται, άλλα γεννιούνται στην Αυστραλία ή στην Γερμανία, κι' αυτό εξηγεί το παράξενο φαινόμενο ότι ή μεγαλύτερη ύπογεννητικότητας παρουσιάζεται στα χωριά, που είναι ουσιαστικά χωριά γέρον, άφου ένα μεγάλο μέρος των νέων μεταναστεύει για μιιά καλύτερη ζωή. Και κατά δεύτερο λόγο ή μείωση των γεννήσεων οφείλεται στην άρνηση των εργαζομένων γυναικών να κάνουν παιδιά γιατί ή πολιτεία δεν τους παρέχει την άπαιτούμενη βοήθεια, και ιδιαίτερα στον τομέα των παιδικών σταθμών.

Το πρόβλημα των άμβλώσεων είναι πολύπλευρο και συνδέεται άμεσα με τον ουστό οικογενειακό προγραμματισμό. Οφείλουμε να όμολογήσουμε ότι είναι ελάχιστες οι χώρες που το έχουν ξεπεράσει έντελώς και όπου δεν εξακολουθεί να άπασχολεί κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο τα φαιμιστικά κινήματα. Θεωρούμε λοιπόν σκόπιμο να κάνουμε μιιά συνοπτική επισκόπηση της θέσης του προβλήματος σε διάφορες χώρες.

Για τις φεμιστικές οργανώσεις, ο νόμος που πρέπει να χρησιμοποιήσει σαν ύπόδειγμα για τις άλλες χώρες είναι εκείνος της Δανίας. Ο Δανικός νόμος επιτρέπει δωρεάν άμβλωση με μόνο την αίτηση της γυναίκας. Οι άνήλικες κοπέλλες δεν χρειάζονται γονική έγκριση, και μετά τη νόμιμη προθεσμία των τριών μηνών ή άμβλωση μπορεί να γίνει με την άπλή γνωμοδότηση μιās ιατρο-κοινωνικής επιτροπής που άποτελείται από ιόν διειθυντή του ιδρύματος, ένα γυναικολόγο κι' ένα ψυχίατρο. Η επιτροπή αυτή γνωματεύει επίσης για την άναγκαιότητα της άμβλωσης σε περίπτωση που οι γονείς άρνούται να δώσουν τη συγκατάθεσή τους. Στη Σουηδία, πριν από είκοσι χρόνια άκόμη, οι γυναίκες κατέφευγαν σε τσαρλατάνους για να διακόψουν μιιά ανεπιθύμητη κήση και μεταχειρίζονταν διάφορες δικές τους μεθόδους με άποτέλεσμα να πηγαίνουν κατά εκατοντάδες σε νοσοκομεία άπ' τις βλάβες που τους προκαλούσαν οι παράνομες αυτές

ἀμβλώσεις. Τὸ 1972 ἔγιναν ἤδη 25.000 νόμιμες ἀμβλώσεις, ἀλλὰ ὁ νέος νόμος ἐτέθη σὲ ἐφαρμογὴ ἀπ' τὴν 1η Ἰανουαρίου 1975. Ὁ νόμος αὐτὸς ἐπιτρέπει στὴ γυναίκα νὰ καταφεύγει στὴν ἀμβλωση πρὶν λήξει ἡ 18η ἐβδομάδα τῆς ἐγκυμοσύνης της. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ὥστε οἱ ἀμβλώσεις νὰ γίνονται πρὶν ἀπ' τὴν 12η ἐβδομάδα, γι' αὐτὸ φρονιζοῦν ὥστε οἱ σχετικὲς διατυπώσεις νὰ τελειώνουν γρήγορα. Σὲ περίπτωσιν ποὺ ἔχει περάσει ἡ 12η ἐβδομάδα, κοὶ πρὶν τὸ τέλος τῆς 18ης, ἡ ἔγκυος γυναίκα πρέπει νὰ ἐπισκεφθεῖ μιὰ κοινοβουλευτικὴ λειτουργὸν καὶ κατόπιν ἓνα γιαντρὸ ὁ ὁποῖος θ' ἀποφασίσει ἀν θὰ γίνῃ ἡ ἀμβλωση ἢ ὄχι. Σὲ περίπτωσιν ποὺ ὁ γυναικὸς θὰ πεῖ ὄχι, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παραπέμψει τὴν περίπτωσιν στὸ Ἐθνικὸ Συμβούλιον Ὑγείας καὶ Προνοίας γιὰ ἐπανεξέτασιν. Στὴ Σουηδία θεωροῦν ὅτι ἡ ἀμβλωση πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἔσχατη λύσις, γι' αὐτὸ παράλληλα μὲ τὸν καινούργιον νόμον ἀποφασίσαν νὰ εὐρύνουν τὰ συμβουλευτικὰ ὑπηρεσίαι σχετικὰ μὲ τὰ ἀντισυλληπτικὰ μέσα. Ἐκεῖ οἱ συμβουλές παρέχονται δωρεάν, καθὼς καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀντισυλληπτικὰ.

Στὴ Γαλλία, ὁ περιφημὸς νόμος Βέιλ ψηφίστηκε τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1975 ἔπειτα ἀπὸ πολλοὺς ἀγῶνες τῶν γυναικείων κινημάτων. Τὸ γενικὸ πλαίσιον αὐτοῦ τοῦ νόμου (ποὺ ψηφίστηκε γιὰ μιὰ δοκιμαστικὴ περίοδον πέντε ἐτῶν, πρῶτον ποὺ σημαίνει ὅτι μπορεῖ ν' ἀναθεωρηθεῖ...) ἐπιτρέπει σὲ κάθε ἐνήλικη Γαλλίδα ἢ ξένη ποὺ διαμένει στὴ Γαλλία πάνω ἀπὸ τρεῖς μῆνες οἱ ἀνήλικες πρέπει νὰ ἔχουν τὴν ἄδεια τῶν γονέων τους) νὰ διακόψει μιὰ ἀνεπιθύμητη ἐγκυμοσύνη μέχρι καὶ τὴν 10η ἐβδομάδα της. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ ψηφίστηκε ὁ νόμος οἱ γυναικεῖες ὀργανώσεις τὸν ἔκριναν ἀνεπαρκῆ καὶ διαμαρτυρήθησαν ἐπειδὴ 1) ἡ διαδικασία εἶναι πολὺπλοκή, 2) τὸ ὄριον τῶν δέκα ἐβδομάδων πολὺ περιοριστικόν, 3) δὲν καλύπτεται ἀπ' τὴν κοινωνικὴ ἀσφάλεια, 4) χρειάζεται γονικὴ ἄδεια γιὰ τὰς ἀνήλικες, πρῶτον ποὺ τὰς κάνει νὰ καταφεύγουν σὲ ἀπελπιστικὰς πράξεις ἀπὸ φόβον νὰ τὸ ὁμολογήσουν στοὺς γονεῖς τους, 5) ἡ προσωρινὴ περίοδος τῶν πέντε ἐτῶν, κλπ. Ὑπάρχει ἐπίσης μιὰ παράγραφος τοῦ νόμου ποὺ λέει πῶς οἱ γιαντροὶ ποὺ εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὴν ἀμβλωση γιὰ λόγους «συνειδήσεως» μποροῦν ν' ἀρνηθοῦν τὴν ἐκτέλεσίν της, καὶ αὐτὸ ἀπιτρέπει στοὺς γιαντροὺς νὰ μὴν ἐφαρμόζωσιν τὸ νόμον. Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς δήλωσε πῶς τὴν προσεχῆ ἀνοιχθὴν θὰ ἐκδοθεῖ μιὰ λεπτομερὴς μελέτη πάνω στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἐν ὄψει τῆς νομοθετικῆς ἀναθεώρησιν ποὺ προβλέπεται γιὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1979. Ἀλλὰ οἱ γυναικεῖες ὀργανώσεις, ποὺ δὲν ξεχνοῦν τὸν ἀγῶνα ποὺ χρειάστηκε νὰ κάνει ἡ Σιμόν Βέιλ γιὰ νὰ ψηφιστεῖ ἔστω καὶ αὐτὸς ὁ ἀτελής νόμος, ἀρχίζουν ἀπὸ τώρα τὴν ἐκστρατεία τους. Οἱ ἐχθροὶ τῆς ἐλεύθερης ἀμβλώσεως ὑπάρχουν ἀκόμη ὑποκινούμενοι ἰδίως ἀπὸ καθολικοὺς κύκλους ποὺ οἱ ὀργανώσεις τους ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἰσχυρές, γι' αὐτὸ πρέπει ἀπὸ τώρα ν' ἀγωνισθοῦν γιὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1979. Στις 31 Μαρτίον 1979 ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Βρυξελλῶν ποὺ κάνει διεθνή ἐκστρατεία γιὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμβλώσεως καὶ τῆς ἀντισύλληψιν, ὀργανώνει μιὰ ἡμέραν δράσιν. Ἄλλες θ' ἀκολουθήσωσιν...

Στὶς Ἡνωμένους Πολιτεῖαις αὐτὴ τὴ στιγμὴ γίνεται ἡ μεγαλύτερη ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν ἀμβλώσεων ἀπ' τὴν ἐποχὴ ποὺ τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον τὰς νομιμοποίησε τὸ 1973. Ἡ νομιμοποίησις ἔγινε χωρὶς ἐκδοσὴ ὁποιοῦνδήποτε νόμου, μὲ βάση τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀμερικανικοῦ συντάγματος γιὰ τὴν προστασία τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας (τῆς ἐγκύου). Οἱ διαστάσεις ποὺ ἔχει πάρει αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία θυμίζουσιν τὰς ἀντιπολεμικὰς ἐκδηλώσεις, ὑποκινούμενες καὶ αὐτὲς ἀπὸ φανατικοὺς ὁπαδοὺς τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας. Πέρισον, τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον ἀποφάνθηκε ὅτι μολονότι κάθε γυναίκα ἔχει νόμιμον δικαίωμα νὰ καταφεύγῃ στὴν ἀμβλωση, ἡ κυβέρνηση δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ πληρῶνει γι' αὐτήν. Μόνον δεκαεὶς πολιτεῖαις ἐξακολουθοῦν νὰ τὰς χρηματοδοτοῦν. Ἡ πόλις Ἀκρον στὸ Ὁχάϊο ἐπέβαλε αὐστηροὺς περιορισμοὺς σὲ ὅλας τὰς ἀμβλώσεις, καὶ μεταξὺ ἄλλων μιὰ ἀντιφαιτικὴ διάταξις ποὺ λέει ὅτι οἱ γυναῖκες ὀφείλουσιν νὰ πηγαίνοσιν τὰ ἀπομεινάρια τοῦ ἐμβρύου τους σὲ ἐπίσημον γραφεῖον κηδεϊῶν... Οἱ ὑποστηρικτὲς τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀμβλώσεων (ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν), ποὺ πιστεῖσαν πῶς εἶχαν κερδίσει τὴν μάχην μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ 1973, βλέπουσιν μὲ ἐκπληξιν πῶς ὁ ἀγῶνας συνεχίζεται.

Στὴ Γερμανία συνέβηκε τὸ ἀντίθετον ἀπὸ τὰς Ἡνωμένους Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκδόθηκε, δηλαδὴ, νόμος ὁ ὁποῖος ἀποποινικοποίησε τὰς ἀμβλώσεις. Τὸ νόμον αὐτὸν ψήφισε μὲ σημαντικὴν πλειοψηφίαν ἡ Ὁμοσπονδιακὴ Βουλὴ. Τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Συνταγματικὸν Δικαστήριον ὅμως ἔκρινε τὸν νόμον αὐτὸν ὡς ἀντισυνταγματικόν μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι προσβάλλει τὴν ἀνθρώπινον ζωὴν (τοῦ ἐμβρύου). Ἡ ἀπόφασιν αὐτήν, ἐνδεικτικὴ τῆς γερμανικῆς νοοτροπίας ποὺ μαρτυρεῖ ἀδιαφορίαν γιὰ τὴν γνώμην τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ, ἔχει δημιουργήσει ἔντονας ἀντιδράσεις τῶν περισσοτέρων γυναικείων ὀργανώσεων τῆς Γερμανίας.

Ὅπως βλέπομε λοιπὸν, τὸ πρόβλημα τῆς ἐλεύθερης ἀμβλώσεως ἀπασχολεῖ ἀκόμη πολλὰς χώρας τοῦ κόσμου. Ἀπασχολεῖ ὅμως πολὺ ἔντονα καὶ τὸν τόπον μας, ὅπου ἐνῶ οἱ ἀμβλώσεις εἶναι πράγματι πολυάριθμες, ἐλάχιστες εἶναι οἱ τιμωρούμενες περιπτώσεις. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν λοιπὸν τοῦ τελευταίου νομοθετικοῦ ἡμί...μετρον, ζητήσαμε τὴν γνώμην μερικῶν ἐγκρίτων ἐπιστημόνων, ποὺ τυχαίνει νὰ εἶναι καὶ τὰ πρῶτα ἀνδρικὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου μας ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ χρόνια...